

din plats i kön

”STANDING IN LINE IS A FORM OF OPPRESSION” – JOHN GREEN

Diskussionsunderlag vårkampanj 2020:
För dig som kommer värva på bokbord, bråka på Twitter och diskutera vid matbordet.

vad menar vi med att vi fått nog av köer?

I den här kampanjen pratar vi inte om alla köer. Köen i mataffären eller köerna till bankomaten är lite tradiga men inte hela världen. Vi vill belysa de köer som håller tillbaka människor från att leva fullständiga liv. Det dessa köer har gemensamt är att de ofta är skapade av politiker. Det finns ingen naturlag som säger att man måste stå i kö till sitt första boende - det är såna köer vi har fått nog av!

Ofta så är köerna riggade mot dem svagaste i vårt samhälle. Det är nya svenskar, arbetslösa och unga som mår psykiskt dåliga som har det tuffast. Om man har rika föräldrar, bra betyg och är född i Sverige så klarar man sig ganska bra. Det tycker vi är orättvist - alla borde ha möjligheten att ta makten över sitt eget liv.

i bostadskön

Det första stycket är en kort problembeskrivning. I en värvningssituation kan det vara bra att utveckla det som står. Man kan fråga personen om den tror den kan gissa hur många som står i storstädernas bostadskö idag (fler än 900 000) eller om de kan gissa kötiden på en bostad i Stockholm (11år).

Det andra och tredje stycket berättar vad vi vill göra åt problemet. Våra lösningar utgår alltid från liberalismen – att ge individer verktygen att lösa problem. Exempelvis har många kommuner idag ett minimumantal parkeringsplatser för varje nybygge. Det betyder att även om du vill bygga billiga bostäder för studenter så tvingas du bygga parkeringsplatser – det gör lägenheterna dyrare och färre. Ett annat exempel är att grannar kan överklaga byggen som godkänts av kommunen. I Göteborg överklagades två tredjedelar av alla bostadsplaner 2016. Det försenar byggen och gör dem dyrare. Vore det inte bättre om den som ägde marken fick bestämma själv?

”Kommer inte hyrorna bli jättehöga om hyresvärdar själva får sätta hyran?”
Nej tvärtom. I Helsingfors där hyrorna får sättas helt fritt är det lägre hyror. De slipper också den stora svarta marknaden med osäkra andrahandskontrakt. I Sverige omsätter den mer än en miljard kronor bara i Stockholm.

Hyresregleringen, alltså att politiker bestämmer hyrorna, gör också att det byggs för få hyresrätter. Om du är ett bostadsföretag så är det mycket bättre att bygga bostadsrätter – då kan du själv ta betalt det du vill. Det gör att om man vill ha en lägenhet så behöver man ha en förälder med en fet plånbok så man kan låna och köpa. Forskning visar att fler och fler behöver finansiell hjälp av släkt och föräldrar för att flytta hemifrån.

”Men vilka hjälps av hyresregleringen då?”

Som det ser ut idag är det de allra rikaste i samhället. Det är de som sitter på bra hyreskontrakt centralt i stora städer och deras hyror hålls nere av politiker! Det är inget fel med att vara rik men det blir orättvist när systemet är riggat till deras fördel. Vi tycker hela systemet är bakvänt. Om hyresgäst och hyresvärd själva fick komma överens skulle fler få chansen att flytta hemifrån.

har du också fått nog av köer?

I matbutiken behöver du inte köa i mer än tio minuter. På bostadsmarknaden kan du behöva köa i flera år för att få hyra en lägenhet. Det är ett skevt system. Att flytta hemifrån är på väg att bli något bara de med rika föräldrar kan göra.

Avskaffa regelkrångel. Den som bygger ett hus idag måste följa på tok för många regler. Allt från ventilation till garageplats är detaljreglerat. Det gör att det byggs för lite och många får ge upp drömmen om att skaffa eget. Vi vill ha mindre detaljreglering från politiker som tror de vet bäst!

Staten ska inte bestämma priset. Idag är det politiker som bestämmer vad en hyra får kosta. Det gör att priserna blir helt fel och att det byggs för lite. Vi vill att politiker ska hålla sig borta och låta marknaden fungera av sig själv.

i kön till ditt första jobb

Man kan inleda samtalet såhär:
Ungdomsarbetslösheten ligger på nästan 20%.
I Tyskland ligger den på knappt 6%. Varför ska vi vara sämre än Tyskland?

Många ungdomar är idag inskrivna hos Arbetsförmedlingen och köar för att få ett arbete. Det är dock helt onödigt, den är nämligen usel på sitt jobb. 2017 förmedlades bara 1.4% av alla nyanställningar av Arbetsförmedlingens personal. Det bästa vore att helt lägga ner den och dess köer.

"Är inte liberaler alltid på chefernas sida?"

Vi vill att de höga ingångslönerna som facket tjänar på ska sänkas. Det är bättre att få ett första jobb som är lite sämre betalt än inget alls. Men vi är lika tuffa mot dåliga chefer. En chef som inte anställer någon p.g.a. hudfärg eller kön ska straffas med höga böter. Vi är emot alla som hindrar människor från att uppnå sin fulla potential.

"Men om man sänker skatten så blir det mindre välfärd/skola/sjukvård!"

Nja, inte nödvändigtvis. Om fler får chansen att arbeta så kan det totala antalet skatteintäkter faktiskt stiga. Det finns heller inget som säger att man måste beskatta löner så mycket som vi gör idag, man skulle kunna höja skatten på fastigheter och miljöförstöring istället.

"Är inte socialism mer rättvist? Kapitalism är för de rika."

Kapitalism gynnar de rika, men det gynnar också de fattigaste mer än vad socialism någonsin gjort. Har man höga skatter på inkomst och kapital gör det rika mindre rika, men då straffar man också "vanliga" människors inkomst. Om skatterna är för höga gör det också att företag flyttar utomlands, vilket skapar färre jobb här i Sverige.

Socialism, motsatsen till liberalism, har aldrig fungerat, avsaknaden av en fri marknad skapar alltid extrem fattigdom för alla snarare än att göra samhället mer jämlikt (ta exempel som Venezuela, Nordkorea, Östblocket, Kuba osv). För de fattigaste i samhället är möjligheten att få starta företag och tjäna pengar otroligt viktigt för att bryta klasskillnader.

har du också fått nog av köer?

Var femte ungdom är arbetslös. Den som har lämnat massa CV:n vet hur hopplöst det kan kännas. Nu räcker det - vi har fått nog av att stå i arbetsförmedlingens **köer**.

Öppna upp arbetsmarknaden. Idag är arbetsmarknaden gjord för dem som redan har en fot inne. Turordningsreglerna gör att det är lättare att sparka en ungdom som har jobbat en kortare tid än en person som varit på arbetsplatsen länge.

Sänk skatten. Visste du att på ditt första jobb betalar du nästan hälften av din lön i skatt? Det tycker vi är alldeles för mycket. Höga skatter gör att det blir dyrt för en chef att anställa och då får inte unga en chans att visa vad de går för. Med lägre skatt skulle fler få makten över sitt **eget liv!**

i sjukvårdskön

Andelen unga som uppger att de har fysiska och psykiska besvär till följd av sin psykiska ohälsa har fördubblats sedan 80-talet. Nästan hälften av 15-åringar uppger att de har denna typ av besvär.

Folkhälsomyndigheten pekar på att det är mycket troligt att dåliga skolprestationer och den utbredda stressen är viktiga förklaringar. Den som har det kämpigt i skolan blir ofta mer stressad och det skapar en ond spiral som gör dig sjukare. För oss liberaler är den som är sjuk inte fri.

Vi vill att man ska satsa mer på BUP (Barn och ungdomspsykiatri), idag är kön till den olagligt lång (alltså på riktigt olagligt!). Vi vill också stärka upp elevhälsan för att bryta den pågående trenden. Kuratorer kan ge ungdomar sätt att hantera stressen innan man blir sjuk.

"Är det inte betyg som skapar stress?"

Nej, betygen i sig skapar inte stress. Det är otydligheten med flummiga kunskapskrav som är problemet. Om man vet vad som förväntas av en och vilken nivå man ligger på kan det minska stressen.

Betyg är också tydligt sammankopplat med när eleverna får särskilt stöd i skolan. När man har fått betyg i årskurs sex ökar hjälpen elever får av skolan. Vi tror att det är för att elever med svårighet upptäcks och man kan få stöd i tid. Utan betyg så är det svårare att veta vad man behöver hjälp med.

Vi tror att om man får betyg från start i skolan så kommer stressen över betygen att minska eftersom det blir en naturlig del utav skolan istället för att vara någonting som införs på högstadiet. Folkhälsomyndigheten menar att otydliga betygskriterier leder till ökad stress, Liberalerna och LUF vill göra kriterierna tydligare.

har du också fått nog av köer?

Aldrig förr har så många unga mått psykiskt dåligt. Kön till barn- och ungdomspsykiatri är olagligt lång i nästan alla regioner. Psykiskt sjuka behöver hjälp nu, då räcker det inte med att bli hänvisad till en **kö**.

Den som är sjuk är inte fri. Ångest och depression är sjukdomar och ska behandlas som sådana. Om du lider av psykisk ohälsa blir det omöjligt att vara en självständig individ. Därför vill vi satsa mer på psykiatri för unga.

Alla skolor ska ha en kurator. Stress i skolan blandat med psykiska besvär blir en ond spiral som måste brytas. Vi vill att man ska mötas av en utbildad person - inte en lapp på dörren där det står "Åter på tisdag". En frisk person kan ta makten över sitt **eget liv!**

i kön in till det svenska samhället

Under flera år så har väldigt många människor invandrat till Sverige. Det tycker vi är fantastiskt och något vi ska vara stolta över. Det är människor som flytt från krig och förtryck och söker en fristad.

Tyvär har inte Sveriges mottagande varit så bra, många nya svenskar har fått stå i kö istället för att börja om på nytt. Arbetslöshet och utanförskap är kopplat till om du eller dina föräldrar är utrikesfödda. Det är ovärdigt, alla ska oavsett härkomst kunna ta makten över sitt eget liv.

På det här flygbladet blandar vi arbetskraftsinvandring och flyktinginvandring. För oss liberaler så handlar båda om öppenhet och att nationsgränser inte ska hindra människor från att forma sina liv.

”Har inte Sverige tagit emot för många?”

Nej – vi har varit för dåliga på integration. Visste du att det är olagligt för en asylsökande att tacka ja till ett jobb utan att först be staten om lov. Det man möts av i Sverige är guider till att stå i kö för bidrag istället för en F-skattsedel (ett intyg som gör att man kan arbeta och betala skatt) så man kan börja jobba.

”Utländska arbetare kommer hit och tar våra jobb/dumpar lönerna”

Det stämmer faktiskt inte. De måste ju också köpa mat, kläder, busskort etc. Alltså skapas lika många nya jobb som arbetskraftsinvandrare ”tar” och lönerna hålls på samma nivå.

”Vi har arbetslösa i Sverige, varför ska utlänningar komma och ta våra jobb?”

De flesta arbetskraftsinvandrare som kommer hit och tar jobb inom bristyrken. Det betyder att det finns för få med rätt utbildning – vi behöver arbetskraften! Utöver det så kan en dataspecialist från Indien göra så att det skapas fler jobb! Vi tycker att jobbet ska gå till den med bäst meriter – inte till den som råkat födas på rätt plats på jorden.

har du också fått nog av köer?

Idag köar människor för att komma in i samhället. Nya svenskar måste vänta på ett personnummer, vänta på SFI och vänta på uppehållstillstånd. Man borde få komma in i samhället så snabbt som möjligt istället för att stå i kö.

Mindre regelkrångel. För den som har arbetstillstånd kan minsta lilla fel göra att man skickas hem. Det tvingar människor att leva i osäkerhet - kommer jag få stanna eller blir jag hemskickad?

Arbete från dag ett. Om en asylsökande får ett jobb får hen inte tacka ja. Man måste först ansöka om tillstånd, sedan ett samordningsnummer och detta kan ta flera månader. Vi tycker det är fel. Det tvingar drivna människor att stå i kö.

